

Hagtölur landbúnaðarins

2007

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

HAGATORG 1 | 107 REYKJAVÍK
SÍMI 563 0300 | BRÉFSÍMI 562 3058

netfang: bondi@bondi.is | veffang: www.bondi.is

BÆNDASAMTÖK
ÍSLANDS

Efnisyfirlit

1. Landið, bóndinn, vinnan – bls. 1-5

Fjöldi íbúa – Péttylismyndun á Íslandi – Hlutur einstakra atvinnugreina í landsframleiðslunni – Skipting flatarmáls Íslands – Skipting starfandi fólks eftir atvinnuvegum – Meðalaldur búfjáreigenda eftir sýslum – Fjöldi bóva eftir búnaðarsamböndum – Lögbylisjarðir og eignarhald þeirra – Ríkisjarðir – Meðalbústærð og vinnutími bænda – Föðuröflun bænda – Kornrækt – Geymsluaðferð hefyngs – Tilbúinn áburður – Vistvæn og lífræn framleiðsla

2. Bústofn og bústærð – bls. 6-7

Fjöldi búfjár – Breyting á bústærð – Búfé og stærð bóva

3. Hvað framleiða bænder? – bls. 8-11

Skipting búvöruframleiðslunnar eftir landshlutum og búgreinum – Meðalafurðir búfjár – Invegin mjólk til mjólkursamlaga – Framleiðsla á kjóti og eggjum – Framleiðsla grænmetis og garðávaxta – Flatarmál ræktunar í gróðurhúsum – Fiskeldi – Lax- og silungsveldi – Gjöfulustu veiðisvæðin – Aðrar veiðar – Önnur hlunnindi

4. Markaðurinn – bls. 12-15

Neysla nokkurra matvöruategunda – Framboð á grænmeti – Kjótsala á íbúa – Sala mjólkur og mjólkurafurða á íbúa – Neysla mjólkur, kjóts og grænmetis á Norðurlöndum

5. Verðlag og vísitölur – bls. 16-19

Verð á kjóti, kjúklingum, eggjum og mjólk til framleiðenda – Breytingar á vísitölum – Þróun smásöluverðs – Þróun matvælavísitölu á Norðurlöndum – Þróun smásöluverðs nokkurra búvara

6. Útflutningur – bls. 20

Útflutningur landbúnaðarafurða eftir vöruflokkum – Útflutningur búvara frá 1980 – Útflutningur kindakjöts

7. Greiðslumark og framleiðsluréttur – bls. 21-23

Greiðslumark í mjólk – Greiðslumark í sauðfjárrækt – Stærð bóva miðað við greiðslumark – Greiðslumark eftir búgreinum – Aðilaskipti á greiðslumarki í mjólk

8. Búrekstur og afkoma – bls. 24-25

Skipting útgjalda og tekna í búreikningum, kúa- og sauðfjárbú – Afkoma bænda á kúa- og sauðfjárbúum 1998-2006

9. Ýmsar hagtölur – bls. 26-27

Ýmsar tölur um Ísland – Ríkisútgjöld til landbúnaðar sem hlutfall af heildarútgjöldum ríkissjóðs – Útgjöld hins opinbera til landbúnaðarmála – Reiknaður stuðningur við framleiðendur landbúnaðarvara

10. Samanburður við önnur lönd – bls. 28

Norrænn samanburður – Útstreymi lofttegunda sem valda gróðurhúsaáhrifum

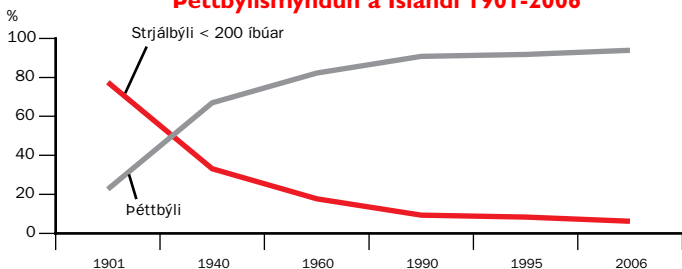
Landið, bóndinn, vinnan - I

Fjöldi íbúa 1. desember

	1901	1940	1960	1990	1995	2006*
Í þéttbýli	17.732	81.246	144.660	232.054	245.666	288.589
Í strjálbýli**	60.738	40.228	31.020	23.654	22.140	18.672
Samtals	78.470	121.474	175.680	255.708	267.806	307.261
Í strjálbýli %	77,4%	33,1%	17,7%	9,3%	8,3%	6,1%

* 2006: 31. desember. ** Strjálbýli <200 íbúar. Heimild: Hagstofa Íslands.

Þéttbýlismyndun á Íslandi 1901-2006

Þéttbýlismyndun var mjög ör á Íslandi á 20. öld eins og þetta línurit sýnir.

Hluttur atvinnuvega í landsframleiðslunni 1990-2006 (%)

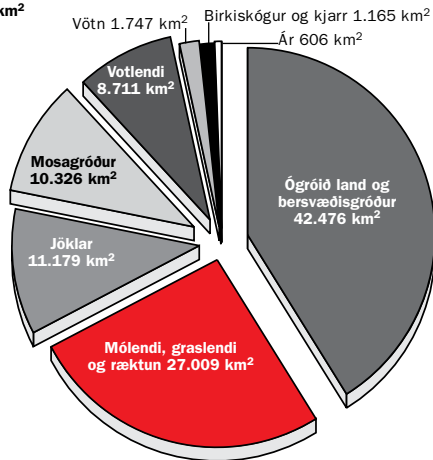
	1990*	1993	1997*	2000	2004	2006
Landbúnaður, dýraveiðar, skógrækt	2,6	2,3	1,8	1,8	1,4	1,1
Fiskveiðar	9,6	9,6	8,1	6,8	5,0	4,5
Námugróftur, iðnaður og veitur	20,4	19,7	20,6	17,5	16,5	15,1
Byggingarstarfsemi, mannvirkjagerð	8,4	7,7	8,3	8,6	8,5	10,4
Verslun, veitingar og hótél, samgöngur og flutningar	21,7	21,3	21,7	21,6	19,8	18,0
Fjármálaþjónusta, lífeyrissjóðir, váttryggingar, fasteignaviðskipti o.fl.	17,7	18,4	17,7	20,0	23,9	25,9
Önnur þjónusta	19,6	20,9	21,9	23,6	24,8	24,9

*) Grunninum og flokkuninni var breytt 1990 og 1997.

Heimild: Hagstofa Íslands.

Skipting flatarmáls Íslands

Heildarflatarmál 103.022 km²

Skipting heildarflatarmáls – eftir hæð yfir sjávarmáli

Hæð (m)	Flatarmál (km ²)	Hlutf. (%)
0-200 m	24.708	24,0%
201-400 m	18.401	17,9%
401-600 m	22.168	21,5%
yfir 600 m	37.745	36,6%

Ekki er gott að henda reiður á nákvæmri skiptingu landsins í gróin svæði og ógróin þótt stærð jökla, vatna og áa sé nokkuð á hreinu. Mælingaraðferðir eru misjafnar og hinar ýmsu stofnanir sem um gróurfur landsins fjalla virðast ekki hafa komið sér saman um eina aðferð við að meta gróðurþekjuna. Þannig segir á heimasíðu einnar opinberrar stofnunar að gróid land sé um það bil helmingur af flatarmáli Íslands meðan samsvarandi tala hjá annarri stofnun er innan við fjórðungur. Í skifuritinu að ofan er stuðst við flatarmálmælingu Náttúrufræðistofnunar eins og hún birtist í gróðurkorti stofnunarinnar.

Nýting lands

Landnotkun	Km ²	Hlutfall af heildarflatarmáli
Ræktanlegt neðan 200 metra yfir sjávarmáli	15.500	15,0%
Hraun	11.000	10,7%
Innan landgræðslugírönga (1.074 km)	3.021	2,9%
Ræktað land	1.290	1,3%
Tún	1.220	1,2%
Skóglendi	1.360	1,3%
68 fríðlönd í eigu Skógræktar ríkisins	360	0,3%
Gærðlönd, grænfoldur- og kornakrar	70	0,1%

Heimild: Landmælingar Íslands, Hagstofa Íslands, Landgræðsla ríkisins, Skógrækt ríkisins, Bændasamtök Íslands, Náttúrufræðistofnun.

Hlutfall starfandi fólks eftir atvinnugreinum 1940-2006

	1940	1960	1980	1991	1995	2000	2004	2005	2006
Landbúnaður	32,0	16,0	7,9	5,6	4,6	4,4	3,5	3,4	3,8
Fiskveiðar	14,0	8,0	5,3	4,5	4,9	3,9	3,0	3,1	2,5
Iðnaður og byggingar	21,0	36,0	34,5	26,0	24,7	23,0	22,4	21,7	21,5
Viðskipti, þjónusta o.fl.	33,0	40,0	52,3	63,9	65,7	68,7	71,2	71,8	72,2

Heimild: Þjóðhagsstofnun.

Meðalaldur skráðra búfjäreigenda eftir sýslum árið 2006

Sýsla	Fjöldi bújarða 2000	Fjöldi bújarða 2006	Fjöldi búfjäreigenda 2006	Meðalaldur – ár 2006
Gullbringu- og Kjósarsýsla	81	62	81	55
Borgarfjarðar- og Mýrasýsla	306	287	311	51
Snæfellsnessýsla	110	68	72	50
Dalassýsla	130	117	122	53
Barðastrandarsýslur	72	67	68	53
Ísafjarðarsýslur	64	59	67	50
Strandasýsla	89	74	81	53
V-Húnavatnssýsla	152	131	151	50
A-Húnavatnssýsla	168	167	180	50
Skagafjarðarsýsla	323	305	332	52
Eyjafjarðarsýsla	257	233	240	50
S-Þingeyjarsýsla	255	265	269	52
N-Þingeyjarsýsla	80	31	32	50
N-Múlasýsla	166	68	72	53
S-Múlasýsla	162	194	197	53
A-Skaftafellssýsla	64	73	78	54
V-Skaftafellssýsla	136	112	125	52
Rangárvallasýsla	364	332	355	52
Arnassýsla	421	390	414	50
Landið allt	3.400	3.045	3.247	52

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Fjöldi bóa eftir búnaðarsamböndum árið 2006*

Búnaðarsamband	Fjöldi bóa	Búnaðarsamband	Fjöldi bóa
Búnaðarsamband Kjalarnesþings	130	Búnaðarsamband Eyjafjarðar	288
Búnaðarsamtök Vesturlands	486	Búnaðarsamband S-Þingeyinga	183
Búnaðarsamband Vestfjarða	157	Búnaðarsamband N-Þingeyinga	72
Búnaðarsamband Strandamanna	96	Búnaðarsamband Austurlands	303
Búnaðarsamband V-Húnavetninga	173	Búnaðarsamband A-Skaftafellssýslu	80
Búnaðarsamband A-Húnavetninga	193	Búnaðarsamband Suðurlands	975
Búnaðarsamband Skagafjöröng	328	Landið allt	3.464

*Bú talin sem fjöldi virðisaukaskattgreiðenda sem skv. atvinnugreinaflokkunarferfinu ÍSAT 95 stunda jarðyrkju, gærðyrkju eða búfjärekt (flokkar 01.1 til 01.3).

Heimild: Ríkisskattstjóri

Lögbýlisjarðir á Íslandi og eignarhald þeirra eftir landshlutum

Jarðir í ábúð	Jarðir í ábúð, landið í eigu:			Eyðjarðir					
	Einbýlis- jarðir	Tví- eða fleirbýlis- jarðir	Alls	Ábúenda og fleiri	Annarra aðila	Ríkis- stofnana	Sveitar- félaga	Alls	Þar af í ríkiseigu
Höfuðborgarsvæði	131	10	141	96	18	9	18	90	6
Reykjanes	43	5	48	34	10	2	2	77	10
Vesturland	489	129	618	507	61	42	7	336	24
Vestfirðir	230	35	265	215	12	31	7	371	22
Norðurland vestra	529	121	650	552	56	37	5	319	15
Norðurland eystra	629	161	790	658	62	47	22	324	18
Austurland	430	69	499	380	31	79	11	309	39
Suðurland	1.020	219	1.239	997	107	88	47	411	37
Samtals	3.501	749	4.251	3.439	357	335	119	2.235	171

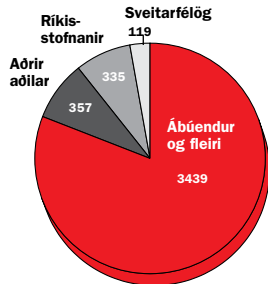
Heimild: Jarðaskrá landbúnaðarráðuneytisins. Tölur miðast við 31. desember 2005.

Ríkisjarðir og notkun þeirra 1998 og 2006

Umsjáraðili:	1998	2006
Landbúnaðarráðuneytið	480	313
Skógrækt ríkisins	26	28
Landgræðsla ríkisins	14	14
Búnaðarskólar	19	12
Samtals:	539	367
Þar af:		
Jarðir í ábúð	399	229
Jarðir í eyði	140	138

Heimild: Lögbýlaskrá landbúnaðarráðuneytisins.

Skipting jarða í ábúð 2005 eftir eignarhaldi

Meðalbústærð og vinnutími bænda á viðmiðunarbúum Verðlagsnefndar búvara

Bústofn	Ærgildi	Vinnustundir á ári
Kúabú	40 kýr með geldneytum	1.080 4.799 klst
Sauðfjábú	40 vetrarfóðraðar kindur	419 2.428 klst

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Fóðuröflun bænda 1970-2006

	1970	1980	1990	2000	2005	2006
Framleiddir graskögglar, tonn	1.335	12.858	5.200	910	0	0
Framleiddir heyköggjar, tonn		200	707	0	0	0
Framleitt purrhey, þús. m ³	2.060	3.704	2.515	608	206	164
Framleitt vothey, þús. m ³	141	174	744	1.755	1.762	1.811
Framleiðsla á korni, tonn			885	3.041	9.773	11.253

Ræktuð tún eru talin vera um 1.220 km² og önnur ræktun (garðlönd, grænófóður- og kornrar) um 70 km² eða samtals 1.290 km². Ræktanlegt land á láglandi er talið vera um 15.500 km² sem þýðir að 7,9% af ræktanlegu láglandi er nýtt til túnræktar og 0,5% til annarrar ræktunar eða samtals 8,4%.

Kornræktin 1991-2006

Ár	Uppskera úr tilraunum, tonn/ha	Kornrarar skv. notuðu sáðkorni, ha	Kornuppskera alls, áætlun, tonn
1991	3,5	200	525
1992	1,2	400	240
1993	2,2	400	440
1994	3,4	600	1.700
1995	2,4	500	960
1996	3,7	900	2.960
1997	3,8	1.500	4.560
1998	3,9	1.800	4.680
1999	3,3	1.800	4.620
2000	4,2	2.000	6.300
2001	4,5	2.100	7.650
2002	4,1	2.400	7.585
2003	5,5	2.600	11.000
2004	5,3	2.878	10.760
2005	3,6-6,2	3.636	10.970
2006	2,8-7,9	3.588	11.435

Í þessari töflu er reynt að áætla heildaruppskeru korns á Íslandi frá 1991-2006 út frá notkun sáðkorns annars vegar og hins vegar meðaluppskeru úr tilraunareitum. Tölur eru sennilega í hærrí kantinum en samkvæmt þeim nemur kornrækt 10-12% af kjarnfóðurnotkun Íslenskra bænda. 45% kornræktar er á Suðurlandi, 35% á Norðurlandi, 15% á Vesturlandi og 5% á Austurlandi.

Heimild: Búnaðarsamband Suðurlands.

Geymsluaðferð hefyngs – hlutfallsleg skipting*

	1986	1990	2000	2005	2006
Purrhey	85,7	67,8	25,7	10,5	9,1
Vothey	14,3	32,2	74,3	89,5	90,9

*Reiknað út frá rúmmáli: 1 m³ purrhey = 100 kg; 1 m³ votheys = 150 kg.

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Tilbúinn áburður (tonn)

	1990	2000	2006
Köfnunarefni (N)	12.500	12.681	12.342
Fóstór (P ₂ O ₅)	6.300	5.437	5.418
Kallí (K ₂ O)	4.700	4.202	3.889
Samtals	23.500	22.320	21.649

Í þessari töflu hefur áburðarmagníð verið umreiknað í hreint áburðarefni. Algeng áburðarmotkun við túnrækt er 100-140 kg/ha af köfnunarefni, 15-30 kg/ha af fóstór og 40-60 kg/ha af kalli.

Heimild: Hagstofa Íslands.

Vistvæn og lífræn framleiðsla – fjöldi framleiðenda og afurðastöðva*

	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Framleiðendur – vistvæn framleiðsla	157	195	195	195	195	195	195
Framleiðendur – lífræn framleiðsla	22	27	27	30	30	30	25
Afurðastöðvar – lífræn framleiðsla	7	9	9	11	11	12	11

* Aðilar sem landbúnaðarráðuneytið hefur viðurkennt til framleiðslu og/eða vinnslu á vistvænum eða lífrænum afurðum. Upplýsingar um framleiðslumagn liggja ekki fyrir. Fjöldi 1. janúar ár hvert.

Heimild: Landbúnaðarráðuneytið, Bændasamtök Íslands, Tún ehf.

2 – Bústofn og bústærð

Fjöldi búfjár á Íslandi

Eftir landshlutum 2006

	Nautgripir alls	Mjólkur- kýr	Kvígur 148	Geldneyti og kálfar	Sauðfé alls	Ær
Reykjanesvæði	1.470	473	148	693	4.395	3.421
Vesturland	8.835	3.442	914	4.300	76.977	60.791
Vestfirðir	2.385	884	212	1.262	47.620	37.787
Norðurl. vestra	10.343	3.620	873	5.511	101.549	79.974
Norðurl. eystra	16.313	6.322	1.573	8.181	71.980	56.674
Austurland	3.904	1.367	366	2.128	74.287	58.286
Suðurland	25.420	9.396	2.237	13.323	78.848	61.598
Allt landið	68.670	25.504	6.323	35.398	455.656	358.531

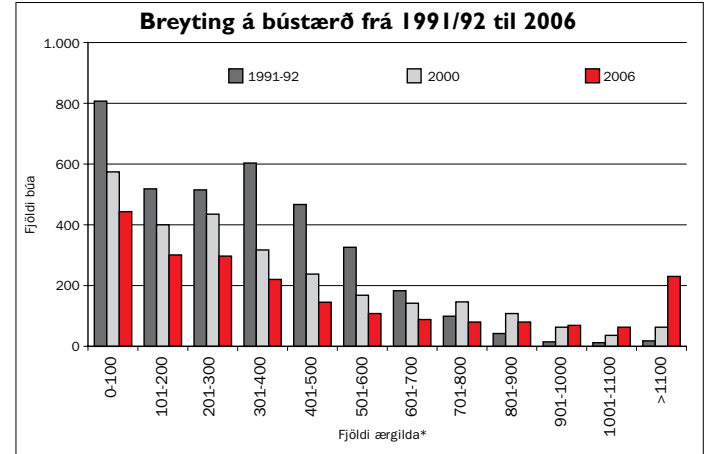
	Hross	Svín	Varp- hænur	Minkar	Refir	Geitur
Reykjanesvæði	9.273	1.835	120.281	3.102	2	14
Vesturland	9.721	644	421	-	-	179
Vestfirðir	930	-	147	-	-	-
Norðurl. vestra	19.087	-	3.614	15.785	3	91
Norðurl. eystra	7.122	585	13.303	3.870	2	88
Austurland	2.933	12	6.500	4.940	105	44
Suðurland	26.578	1.142	37.591	14.260	4	33
Allt landið	75.644	4.218	181.857	41.957	116	449

Eftir árum 1970-2006

	Nautgripir alls	Mjólkur- kýr	Sauðfé Alls	Ær	Hross	Svín
1970	53.294	34.275	735.543		33.472	667
1980	59.933	33.577	827.927	684.589	52.346	1.552
1990	74.889	32.246	548.508	445.513	71.693	3.116
2000	72.135	27.066	465.574	373.194	73.669	3.862
2005	65.979	24.538	454.950	360.375	74.820	3.982
2006	68.670	25.504	455.656	358.531	75.644	4.218

	Varp- hænur	Minkar	Refir
1970	135.219		
1980	-	8.080	280
1990	214.936	42.000	4.800
2000	193.097	36.593	4.132
2005	166.119	35.935	774
2006	181.857	41.957	116

Heimild: Bændasamtök Íslands.

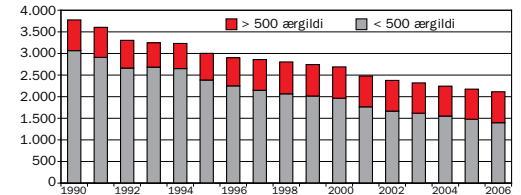
* 1 ærgildi samsvarar 174 l af mjólk. Heimild: Bændasamtök Íslands.

Búfé og stærð bóva (á lögbýlum)

	Fjöldi búfjár			Fjöldi skráðra búfjáreigenda			Meðalfjöldi gripa á eiganda		
	1993	2000	2006*	1993	2000	2006*	1993	2000	2006*
Mjólkurkýr	30.028	27.064	25.501	1.703	1.591	829	17,6	19,1	30,8
Sauðfé	482.498	458.584	448.084	3.286	3.223	2.435	146,8	142,2	184,0
Hross	44.196	57.244	55.271	2.814	2.981	2.389	15,7	26,2	23,1
Svín (gyltur)	3.402	3.693	4.137	104	87	16	32,7	42,8	258,6
Varpþænur	173.933	186.275	150.644	587	454	276	296,3	362,1	545,8
Minkar	32.588	33.013	36.265	44	40	19	740,6	762,5	1.908,7

* Bráðbirgðatölur skv. forðagæsluskýrslum 2006. Heimild: Bændasamtök Íslands.

Fjöldi bóva með greiðslumark í sauðfé og leða mjólk. Þróun bústærðar frá 1990-2006

Heimild: Bændasamtök Íslands.

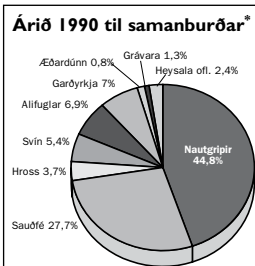
3 – Hvað framleiða bændur?

Skipting búvöruframleiðslunnar eftir landshlutum og búgreinum 2005 – Viðmiðun: gjaldstofn búnaðargjalds, %

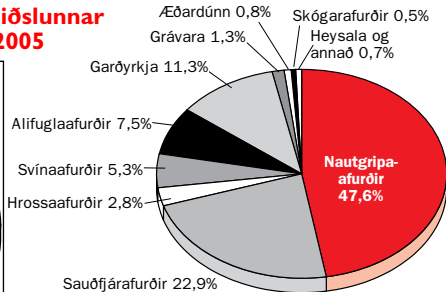
Svæði	Nautgripaferur	Sauðfjár- og gettaferur	Hrossaferur	Svínaferur	Alifuglaferur	Egg	Kartöflur	Gulrófur	Annað grænmeti og blóm	Grávara	Æðardúnn	Skógarferur	Heysala og annað	Stofn búnaðargjalds
Reykjanes svæði	1,6	1,1	8,6	32,1	39,2	70,1	0,5	0,0	13,6	9,6	4,2	30,2	11,3	8,5
Vesturland	12,8	16,7	4,7	37,4	12,7	13,4	1,7	0,0	4,9	0,1	18,1	1,7	32,8	13,7
Vestfirðir	2,9	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	35,9	1,3	0,9	3,0
Strandir	0,2	6,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,3	3,0	0,1	1,6
V-Húnavatnssýsla	2,6	6,7	4,2	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	2,9	0,0	1,2	3,1
A-Húnavatnssýsla	3,7	6,9	7,6	0,0	0,5	2,1	0,0	0,0	0,0	0,3	2,8	0,0	1,1	3,6
Skagafjörður	9,6	7,9	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	32,6	5,9	0,4	5,0	7,1
Eyjafjörður	17,9	4,3	13,6	13,8	0,0	5,3	13,2	0,0	1,1	8,9	2,9	11,6	3,0	11,3
S-Pingeyjarsýsla	5,8	5,7	0,6	1,2	0,0	0,0	0,2	2,9	0,3	0,9	0,6	0,4	3,3	4,2
N-Pingeyjarsýsla	0,1	5,8	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	4,1	0,0	1,5
Austurland	4,0	13,9	2,8	0,0	0,0	0,4	3,3	9,0	0,4	10,5	9,7	27,3	3,7	5,6
A-Skaftafellssýsla	1,6	3,6	0,7	0,9	0,7	0,9	16,9	1,5	0,1	4,7	0,5	0,0	0,2	2,0
Suðurland	37,4	15,4	49,4	14,6	42,6	7,8	64,2	86,3	77,4	32,4	1,3	24,1	37,5	34,9
Landið allt	47,6	22,3	2,8	5,3	4,5	2,9	1,6	0,2	9,5	1,3	0,8	0,5	0,7%	100,0

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Skipting búvöruframleiðslunnar eftir búgreinum 2005

* Árið 1990 er metið á grundvelli verðmætataætlunar Framleiðsluráðs landbúnaðarins en árið 2005 á grundvelli búnaðargjalds.

Heildargjaldstofn búnaðargjalds 2005 kr. **22.076.186.345**

Meðalafurðir búfjár 1987-2006

	1990	1995	2000	2006	Aukning - % 1990-2006
Mjólkurkúr					
Ársnyt skýrslufæðra kúa, kg	4.141	4.132	4.657	5.456	1.315 – 31,8%
Sauðfé,					
Dilkakjöt eftir vetrarfóðraða á	24,7	25,8	27,3	26,4	1,7 – 6,9%
Svín					
Kjöt eftir gyltu, kg	849	930	1.244	1.404	555 – 65,4%
Fjöldi nýttjagrisa eftir gyltu	15,6	15,3	17,0	18,4	2,8 – 18,0%
Alifuglar					
Varpþænur, egg á grip, kg	11,1	13,4	18,0	18,0	6,9 – 62,2%
Minkar:					
Fjöldi hvolpa á paraða læðu	4,1	4,9	5,2	4,9	0,8 – 19,5%
Refir					
Fjöldi hvolpa á paraða læðu	3,4	6,4	5,5	3,0	-0,4 – -11,8%

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Innvegin mjólk til mjólkursamlaganna 1960-2006

Ár	Búsund líttrar	Mannfjöldi 1. des.	Líttrar á íbúa
1960	73.637	177.292	415,3
1970	97.550	204.578	476,8
1980	107.017	229.187	466,9
1990	107.011	255.708	418,5
1995	102.863	267.806	384,1
2000	104.025	282.849	367,8
2005	109.445	299.404	365,5
2006	117.062	307.692	380,4

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Kjöt og egg – framleiðsla í tonnum 1970-2006

	1970	1980	1990	2000	2005	2006
Kindakjöt	11.280	13.534	9.454	9.735	8.738	8.647
Nautgripakjöt	2.733	1.983	2.931	3.626	3.540	3.196
Svínakjöt	402	1.000	2.533	4.783	5.300	5.744
Alifuglakjöt			1.519	3.051	5.769	6.652
Hrossakjöt		610	638	1.100	762	850
Egg*	1.300	2.900	2.374	2.594	2.805	2.900

* Áætlað.

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Framleiðsla grænmetis og garðávaxta í tonnum*

	1990	1995	2000	2005	2006
Kartöflur	14.893	7.324	9.013	7.250	13.800
Röfur	808	328	793	750	800
Gulrætur	231	395	395	418	398
Blómkál	95	122	89	44	84
Hvítkál	395	624	538	346	307
Spergilkál		25	53		56
Kínakál	224	301	255	162	219
Rauðkál					32
Salat		40			66
Blaðlaukur		22	22		6
Tómatar	495	749	931	1.508	1.724
Agúrkur	534	606	914	1.147	1.124
Paprika	120	194	203	126	130
Sveppir		251	447	438	488

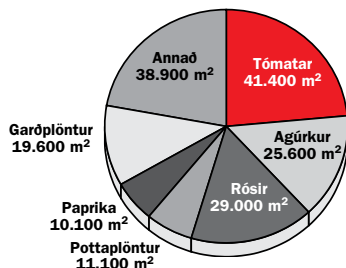
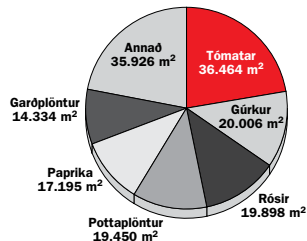
Heimild: Samband garðyrkjubænda og Hagstofa Íslands, kartöflur skv. forðagæsluskýrslum. Í ylrækt er bein sala áætluð 2%, í útrækt eru skækkjumörk áætluð 5%.

*Birt með fyrirvara, áætlaðar tölur varðandi suma bætti.

Flatarmál ræktunar í gróðurhúsum (m²) 2001-2006

Ár	Framleiðendur	Ræktunarflötur	Svæði	Flatarmál	Fjöldi
2001	121	199.998	Reykjanes	14.896	14
2002	119	204.113	Vesturland/Vestfirðir	16.657	10
2003	107	187.500	Norðurland vestra	2.788	4
2004	102	175.700	Norðurland eystra	11.334	7
2005	102	175.700	Austurland	4.250	3
2006	92	173.543	Suðurland	125.775	64
			Allt landið	175.700	102

Flatarmál ræktunar í gróðurhúsum (m²) árin 1990 og 2004

*Minni tegundir og óskipt skiptiræktun s.s. liljur, fresia, statica og laukblóm. Einnig gulrætur, bananar, salat, kryddjurtir, jarðarber o.fl.
Heimild: Samband garðyrkjubænda, Bændasamtök Íslands.

Fiskeldi – Heildarframleiðsla, tonn af óslæðum fiski

	1990	1995	2001	2004	2005	2006
Lax	2.964	2.880	2.645	6.620	6.094	6.895
Bleikja	69	471	1.320	1.336	977	1.426
Regnbogasilungur	24	389	105	142	50	10
Lúða			93	134	134	141
Sandhverfa			3	85	115	46
Porskur			70	600	1.050	1.410
Samtals:	3.057	3.740	4.279	8.921	8.420	9.928

Lax- og silungsveiði

	1990	1995	2006
Stangveiddur lax, stk.	30.000	34.241	36.810
Netveiddur lax, tonn	40,0	21,7	16,5
Silungur stk.		56.996	63.358

Aðrar veiðar

	1995	2006
Minkur	6.341	7.707
Refur	3.677	6.510
Gæsir og endur alls	65.497	51.817
Þar af: Grágæs	35.350	29.202
Heiðgæs	10.695	10.339
Stökkönd	9.885	7.571
Rjúpur	123.392	50.668
Mávar alls	72.025	41.648
Þar af: Silamávar	22.340	17.139
Svartbakur	35.787	15.153
Svartfuglar alls	314.432	119.617
Þar af: Lundi	215.517	80.646
Langvía	52.867	20.343
Fyll	8.059	5.558
Hrafn	7.119	3.476

Önnur hlunnindi

Selveiði	1990	1995	2006	Verðmæti 2006
Fullorönrir	819	391	154	Selaafurðir alls
Kópar	1.631	1.808	241	5-6 millj.
Alls	2.450	2.199	395	5-6 millj.
Æðardúnn		1990	1995	2006
Magn í tonnum		3,1	3,0	2,2
Verðmæti, Mkr.		140,0	100,0	159,7
Veiðd hreindýr		515	335	906
Fjöldi dýra alls				

Önnur hlunnindi eru trjáreki, söl, fjallagrös og aðrar jurtir, að ógleymdum berjum.

Heimild: Bændasamtök Íslands, Landssamband fiskeldisstöva, Umhverfisstofnun, Veiðimálastjóri.

Gjöfulustu veiðisvæðin 2006

Laxveiðiár (veiddir laxar)	
1. Ytri-Rangá og Hólsá	4.459
2. Selá í Vopnafirði	2.726
3. Eystri-Rangá	2.471
4. Norðurá	2.242
5. Þverá og Kjarrá	2.156
6. Hofsá og Sunnudalsá	2.058
7. Langá	1.831
8. Blanda og Svartá	1.502
9. Miðfjarðará	1.198
10. Grímsá og Tunguá	1.114

Urríðaveiðisvæði (veiddir urriðar)

1. Veiðivötn	8.540
2. Laxá í Mývatnssveit	5.470
3. Fremri-Laxá á Ásum	5.279
4. Reykjadalssá og Eyvindarlækur	2.438
5. Laxá í Laxárdal	1.742
6. Meðalfellsvatn	1.525
7. Vatnsdalsá	1.164
8. Laxá í Aðaldal	1.149
9. Vatnamót	1.037
10. Grenlækur	940

Bleikjuveiðisvæði (veiddar bleikjur)

1. Veiðivötn	8.099
2. Arnarvatn-Stóra og Austurá	3.599
3. Hlíðarvatn	1.897
4. Viðdalsá og Fitjá	1.460
5. Gufudalsá	1.020
6. Skógaá	956
7. Eyjafjarðará	916
8. Fnjóská	781
9. Brúará	761
10. Norðfjarðará	692

4 – Markaðurinn

Neysla nokkurra matvöruhegunda 1960-2005, kg á íbúa

	Smjör	Kjöt	Kartöflur	Fiskur	Egg	Mjólk	Gosdrykkir
1960	7,7	67,0	66,4	61,1	4,8	306,2	20,6
1970	5,6	54,4	53,9	46,4	9,8	271,1	45,9
1980	7,3	78,2	65,2	35,7	11,8	227,7	78,6
1990	6,5	71,1	50,2	43,2	11,3	205,6	119,1
2000	4,9	77,7	39,2	46,9	9,1	183,4	160,2
2005	4,8	82,9	42,3	47,8	9,2	192,5	175,5

Breyting 1960-2005

Kg/íbúa	-2,9	+15,9	-24,1	-12,3	+4,4	-113,7	+154,9
% +/-	-37,7	+23,7	-36,3	-20,1	+91,7	-37,1	+751,9

Heimild: Hagstofa Íslands.

Framboð á grænmeti 1991-2006, kg á íbúa

	1991	1995	2000	2006
Ferskt grænmeti	12,5	14,8	17,7	19,8
Grænmetisvörur, innfluttar	10,9	13,2	14,4	14,0
Samtals	38,7	44,4	49,0	50,8
Innlent grænmeti %	39,5	36,9	34,5	33,5

Kartöflur

Innlendar kartöflur	46,5	41,9	33,5	35,1
Innfluttar kartöflur	2,1	3,7	3,3	1,8
Kartöfluvörur, innfluttar	16,9	18,9	27,3	22,7
Samtals	65,5	64,5	64,1	59,6
Innlendar kartöflur %	71,0	65,0	52,3	58,9

Heimild: Manneldisráð.

Hlutdeild íslensks landbúnaðar á íslenskum matvælamarkaði

Erfitt er að meta nákvæmlega hlut íslenskra bænda í framboði matvæla á íslenskum markaði. Tífan hér að ofan segir þó sína sögu um hlut garðyrkunnar í framboði á grænmeti og kartöflum. Árið 2006 voru flutt inn 7.397 tonn af kartöflum og fersku grænmeti sem talist getur í samkeppni við innlenda framleiðslu.

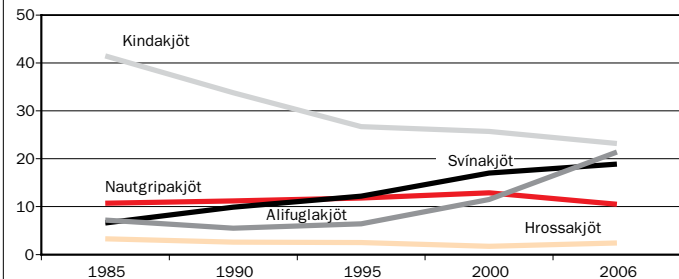
Um flestar aðrar framleiðsluvörur bænda, svo sem kjöt og mjólkurafurðir, er það að segja að innflutningur er takmarkaður en fer þó vaxandi. Árið 2006 voru flutt inn 854,7 tonn af kjöti, 173,1 tonn af ostum, 65 tonn af öðrum mjólkurafurðum og 260,8 tonn af eggjum (þar af 14,4 tonn til stofnungaræktar).

Kjötsala, kg á íbúa á ári 1985-2006

Ár	Kinda- kjöt	Nautgripa- kjöt	Svína- kjöt	Alifugla- kjöt	Hrossa- kjöt	Samtals
1985	41,5	10,7	6,6	7,2	3,3	69,3
1990	33,8	11,2	9,9	5,5	2,6	63,1
1995	26,7	11,8	12,2	6,4	2,5	59,7
2000	25,7	12,9	17,0	11,5	1,7	68,8
2006	23,2	10,5	18,9	21,4	2,4	76,4

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Kjötsala 1985-2006, kg á íbúa

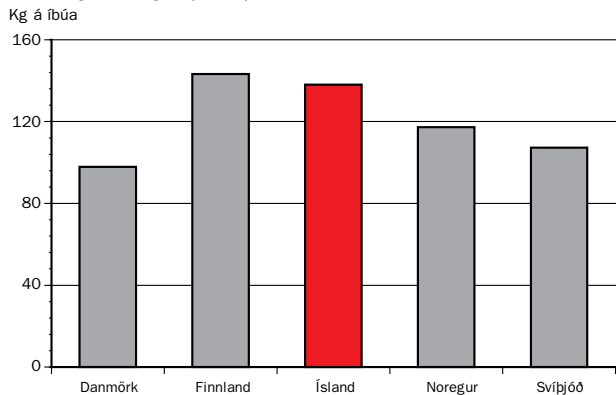
Heimild: Bændasamtök Íslands.

Sala mjólkur og mjólkurafurða í kg eða lítrum á íbúa

Ár	Mjólk	Rjómi	Jógúrt	Jógúrt innflutt	Skyr	Viðbit	Ostar	Ostar inn- fluttir	Duft	Aðrar fersk- vörur
1990	193,9	7,1	9,0	-	5,4	6,5	10,6	-	2,6	1,0
1995	173,2	7,3	9,7	-	5,2	6,2	13,3	0,2	2,1	1,3
2000	154,4	7,3	10,9	1,3	6,7	5,4	14,7	0,6	2,2	1,5
2005	141,8	7,6	13,4	0,1	14,8	5,2	15,4	0,6	2,3	1,0
2006	141,3	7,7	13,0	0,1	12,6	5,4	15,3	0,6	2,2	0,9

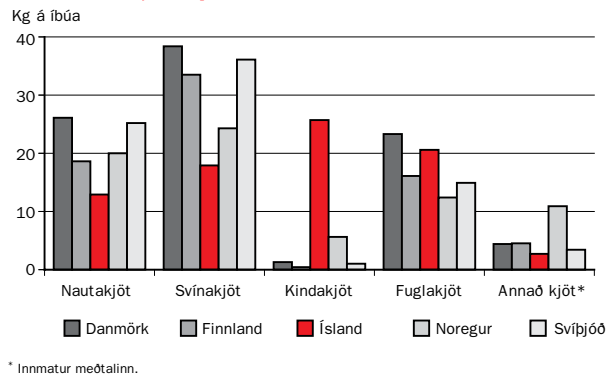
Heimild: Bændasamtök Íslands.

Neysla drykkjarmjólkur á Norðurlöndum árið 2005

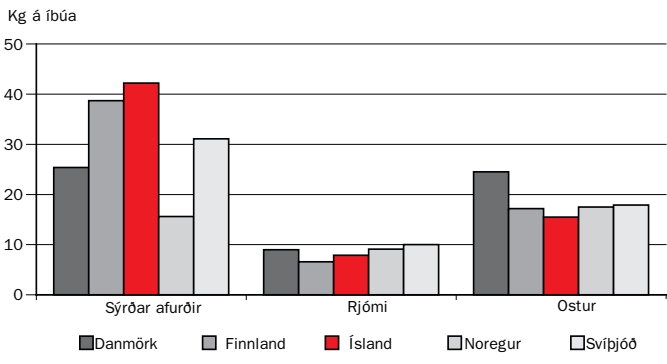
Heimild: Nordisk statistisk ársbok 2007.

Kjötneysla á Norðurlöndum árið 2005

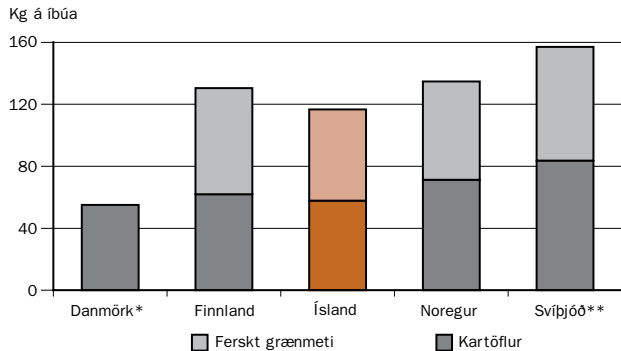
Heimild: Nordisk statistisk ársbok 2007.

Neysla nokkurra mjólkurvara á Norðurlöndum árið 2005

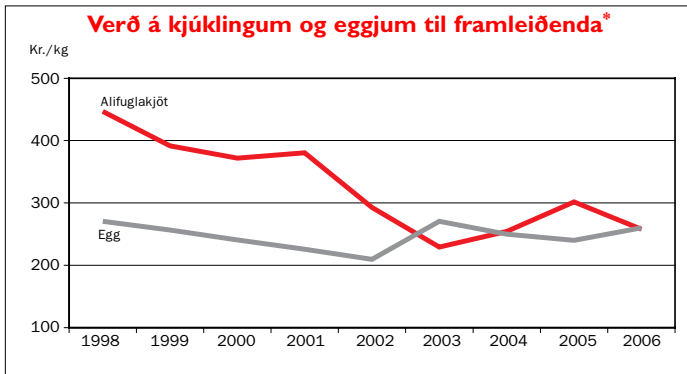
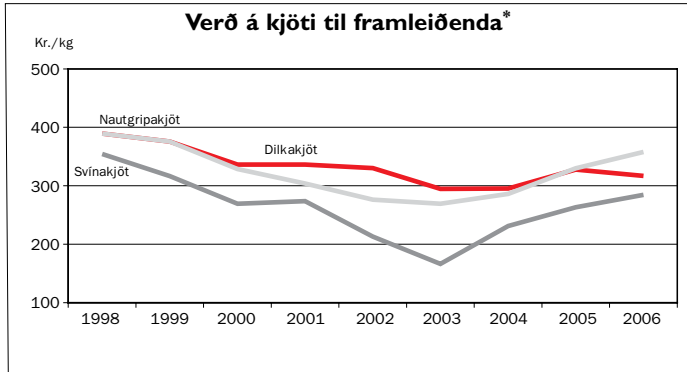
Heimild: Nordisk statistisk ársbok 2007.

Neysla grænmetis og kartafna á Norðurlöndum árið 2005

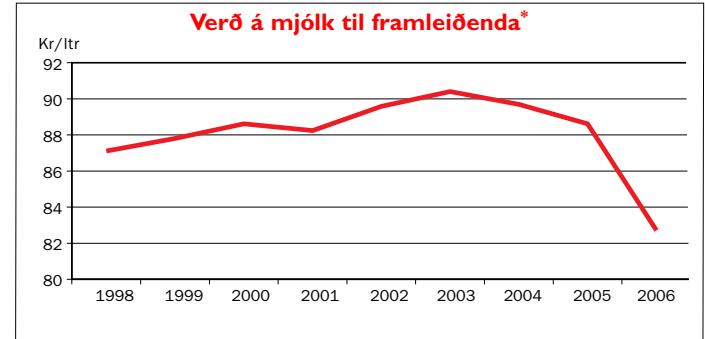

* Grænmetistölur ekki til fyrir Danmörku. **Svíþjóð: 2004. Heimild: Nordisk statistisk ársbok 2007.

5 - Verðlag og vísitölur

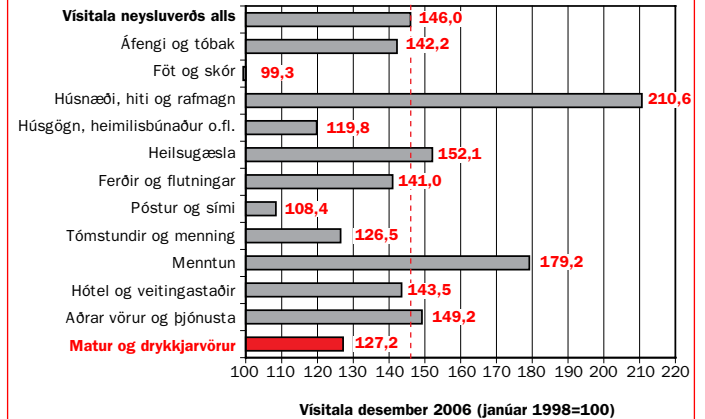

* Á verðlagi 2006, miðað við vísitölu neysluverðs.
Heimild: Bændasamtök Íslands.

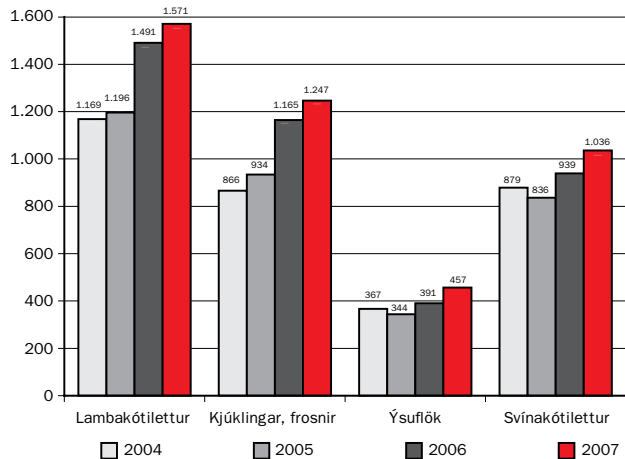
* Á verðlagi 2006, miðað við vísitölu neysluverðs. Meðalbeingreiðsla innifalin.
Heimild: Bændasamtök Íslands.

Breytingar á vísitölum frá janúar 1998 til desember 2006

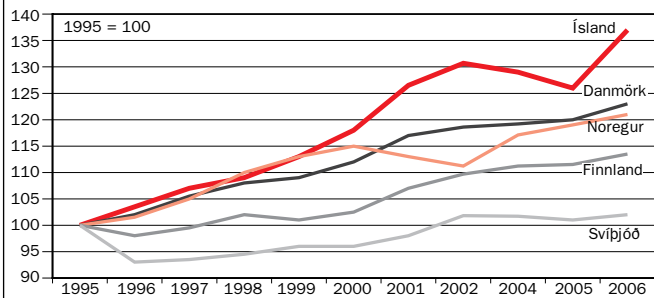
Heimild: Hagstofa Íslands.

Þróun smásöluverðs, kr/kg

Verð í ágúst hvert ár. Heimild: Hagstofa Íslands.

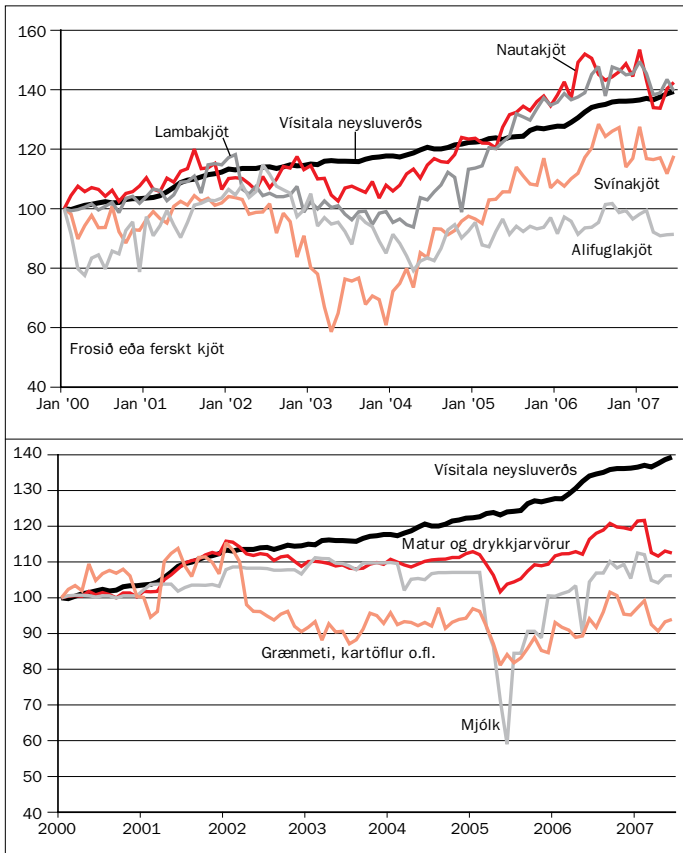
Þróun matvælavísitölu á Norðurlöndum 1995-2006

Heimild: Nordisk statistisk árbók 2007.

Þróun smásöluverðs nokkurra búvara 2000-2007

– borið saman við vísitölu neysluverðs, 2000 = 100

Verð í janúar hvert ár. Heimild: Hagstofa Íslands.

6 - Útflutningur

Útflutningur landbúnaðarvara eftir vörflokkum 2002 og 2006

	2002		2006	
	Tonn	Fob-verð millj. kr	Tonn	Fob-verð millj. kr
Lax	1.107,3	671,1	4.365,6	1.435,7
Silungur	583,7	330,8	536,8	298,0
Hestar	464,2	318,5	442,7	426,8
Afurðir hrossa	861,6	147,7	299,7	40,1
Afurðir nautgripa	253,8	36,5	389,6	43,5
Afurðir svina	154,9	9,7	2,7	0,4
Afurðir sauðfjár	3.055,0	692,7	4.061,8	622,9
Afurðir minka	23,6	367,8	22,8	552,4
Afurðir refa	10,7	97,7	8,2	53,3
Afurðir annarra sláturdýra	18,1	4,3	25,4	24,2
Mjólkurvörur	629,6	57,1	588,9	97,2
Dúnn	3,1	199,5	1,8	198,1
Aðrar landbúnaðarvörur	231,1	18,8	383,7	48,4
Allt	9.271,8	3.266,1	18.689,6	4.335,0

Heimild: Hagstofa Íslands.

Útflutningur búvara 1980-2006, tonn

	1980	1990	2000	2005	2006
Ostur	715	174	1	35	62
Mjólkur- og undanrennuduft	636	1	102		
Kindakjöt	2.970	1.682	1.333	1.521	1.166
Lifandi hross stk.	111	530	1.714	1.513	1.303
Nautgripa- og hrossahúðir	290	456	553	674	503
Refa- og minnikaskinn		50	31	30	31
Gæstur, saltaðar	1.305		962	1.016	2.222
ULL	378	1.223	586	545	545
Dúnn		3,1	3,9	3,2	1,8
Lax og silungur, kældur og frystur		2.880	1.418	4.954	4.774

Heimild: Hagstofa Íslands.

Útflutningur kindakjöts 1998 og 2006

1998	Verðmæti		2006	Verðmæti	
	Tonn	Meðalverð millj. kr.		Tonn	Meðalverð millj. kr.
Færeyjar	388	94,2	Bretland	434	62,3
Danmörk	188	44,1	Færeyjar	251	105,8
Japan	88	12,1	Noregur	160	67,1
Bandaríkin	27	14,5	Japan	153	48,0
Svíþjóð	26	2,8	Bandaríkin	68	57,4
Benelux	20	13,5	Danmörk	58	28,8
Grænland	18	4,2	Ítalía	21	5,7
Rússland	15	1,4	Önnur lönd	5	2,6
Ítalía	12	3,6			
Önnur lönd	13	3,1			
Samtals	794	193,4	244	Samtals	1.150
					377,6
					328

Í þessari töflu er miðað við fob-verð á útfluttu kindakjöti. Heimild: Hagstofa Íslands.

Greiðslumark - Framleiðsluréttur - 7

Greiðslumark í mjólk - Skipting eftir búmarkssvæðum

Svæði	Greiðslumark	Greiðslumark	Greiðslumark
	litrar 1997/1998	litrar 2000/2001	litrar 2005/2006*
1. Gullbringu- og Kjósarsýsla	1.215.587	1.139.249	1.415.737
2. Borgarfj. sunnan Skarósh.	2.030.654	1.916.558	2.138.892
3. Borgarfj. norðan Skarósh.	2.812.338	2.506.806	2.632.115
4. Mýrasýsla	4.051.411	3.770.817	3.921.268
5. Snæfellsnessýsla	3.152.694	3.165.924	3.545.997
6. Dalasýsla	1.625.451	1.617.166	1.809.208
7. A-Barðastrandarsýsla	559.948	661.546	1.156.961
8. V-Barðastrandarsýsla	940.826	910.282	831.478
9. V-Ísafjarðarsýsla	750.511	785.866	1.108.306
10. N-Ísafjarðarsýsla	573.741	500.377	419.676
11. Strandasýsla	117.843	124.186	196.740
12. V-Húnavatnssýsla	2.354.214	2.346.696	2.160.147
13. A-Húnavatnssýsla	4.194.826	4.009.316	4.001.537
14. Skagafjörður	9.242.800	9.730.287	10.554.158
15. Eyjafjörður-vestan Fnjóskad.	19.872.568	20.138.825	21.544.909
16. S-Þing.-austan Fnjóskadals	6.082.424	6.241.399	6.320.091
17. N-Þingeyjarsýsla	106.754	1.805	
18. Vopnafjörður	739.284	686.722	770.728
19. Hérað	2.838.319	2.887.087	2.889.744
20. Norðfjörður	535.182	352.071	236.191
21. Breiðadal- og Djúpavogsh.	392.049	471.985	505.014
22. A-Skaftafellssýsla	1.474.095	1.499.580	1.554.148
23. V-Skaftafellssýsla	3.503.485	3.504.530	3.579.194
24. Rangárvallasýsla	14.065.047	14.281.966	16.089.417
25. Árnessýsla	18.730.547	19.692.852	21.618.344
Allt landið	101.962.598	102.943.898	111.000.000

* Í lok verðlagsársins. Heimild: Bændasamtök Íslands.

Um greiðslumark mjólkur

Heildargreiðslumark mjólkur er ákveðið af landbúnaðarráðherra fyrir vert verðlagsár (sept. til ágúst) og miðað við sölu á innanlandsmarkaði. Heildargreiðslumark mjólkur verðlagsárið 2005-2006 var 111 millj. litra og 2006-2007 116 millj. litra. Lágmarksverð frá áfurdastöðum til bænda fyrir framleiðslu innan greiðslumarks er ákveðið af verðlagsnefnd búa. Greiðslumark veitir einnig rétt til beiðgreiðslu úr ríkissjóði, sbr. Samning um starfskilyrði mjólkurframleiðslunnar frá 10. maí 2004 sem tók gildi 1. september 2005. Árlega er gefin út reglugerð um framkvæmd beiðgreiðslna.

Greiðslumark í sauðfjárafurðum – Skipting eftir búmarkssvæðum

Svæði	Virkur full- virðisréttur 1997	Greiðslu- mark ærgildi 2000	Greiðslu- mark ærgildi 2005	Greiðslu- mark ærgildi 2006
1. Gullbringu- og Kjósarsýsla	2.875,4	2.886,7	2.436,2	2.342,9
2. Borgarfj. sunnan Skarðsheiðar	5.554,5	5.542,1	4.447,3	4.492,7
3. Borgarfj. norðan Skarðsheiðar	8.180,0	8.065,8	7.091,8	7.421,8
4. Mýrasýsla	12.862,0	12.837,3	11.123,7	10.680,9
5. Snæfellsnessýsla	13.144,6	12.855,0	8.992,8	8.992,8
6. Dalasýsla	21.513,1	21.773,2	20.075,5	21.264,4
7. A-Bárðastrandarsýsla	6.538,3	6.586,3	5.685,4	5.257,6
8. V-Bárðastrandarsýsla	3.770,9	3.803,1	4.726,4	4.703,1
9. V-Ísafjarðarsýsla	7.375,9	7.057,2	6.000,0	6.050,9
10. N-Ísafjarðarsýsla	6.002,8	5.711,4	4.127,0	4.127,0
11. Strandasýsla	22.043,4	22.193,1	20.943,1	20.766,8
12. V-Húnavatnssýsla	24.405,6	24.584,2	20.993,6	21.559,9
13. A-Húnavatnssýsla	25.536,9	25.755,1	25.198,0	25.132,5
14. Skagafjörður	29.656,0	29.801,3	28.866,7	29.391,2
15. Eyjafjörður-vestan Fnjóskadals	23.650,7	23.513,6	18.425,8	18.374,2
16. S-Þing.-austan Fnjóskadals	20.284,9	20.338,1	18.018,2	18.056,2
17. N-Þingeyjarsýsla	21.942,0	22.086,9	23.074,1	22.331,9
18. Vopnafjörður	8.461,8	8.221,3	6.672,8	6.592,8
19. Hérad	36.679,3	37.036,7	35.842,9	36.148,4
20. Norðfjörður	744,0	747,0	747,0	747,0
21. Breiðadalss- og Djúpvagshr.	10.067,2	10.149,9	8.395,1	8.288,5
22. A-Skaftafellssýsla	13.092,9	13.174,8	12.069,4	12.209,4
23. V-Skaftafellssýsla	22.595,0	22.734,1	20.066,8	19.949,1
24. Rangárvallasýsla	25.537,2	25.147,6	19.759,4	19.263,6
25. Árnessýsla	23.319,4	23.006,4	17.078,0	16.711,4
Allt landið	395.833,8	395.608,2	350.857,0	350.857,0

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Um greiðslumark sauðfjárafurða

Árið 2007 var síðasta starfsárs samnings um framleiðslu sauðfjárafurða sem gilti fyrir tímabilið 2001-2007. Samkvæmt honum var stuðningur til bænda þrjúþættur.

1. Þeingreiðslur sem miðast við greiðslumark lögbýla í ærgildi. Til þessa þáttur voru á fjáriðgum ársins 2007 ætlaðar 1.745 millj. kr.
2. Jöfnungreiðslur eru greiddar á meðaltal framleiðslu lögbýla umfram 18,2 kg á ærgildi greiðslumarks. Til grundvallar voru lög tvö þetri árin af árunum 1997-1999. Fjárveiting á árinu 2007 var 89 millj. kr.
3. Álagsgreiðslur á gæðastýrða framleiðslu. Á árinu 2006 var fjárveiting í þennan lið 664 millj. kr.

Stærð búa miðað við greiðslumark 2006

Stærð í ærgildi	Kúabú	Blönduð bú	Sauðfjárú	Samtals bú	Samtals ærgildi	Hlutdeild í heildar-greiðslumarki
0-100 ærgildi	4	2	427	433	19.751	2,0%
101-200 ærgildi	10	3	288	301	44.968	4,4%
201-300 ærgildi	11	9	277	297	73.721	7,3%
301-400 ærgildi	16	25	179	220	76.361	7,5%
401-500 ærgildi	32	19	94	145	64.662	6,4%
501-600 ærgildi	34	21	53	108	58.752	5,8%
601-700 ærgildi	53	17	18	88	57.168	5,6%
701-800 ærgildi	48	19	13	80	59.698	5,9%
801-900 ærgildi	63	12	5	80	68.335	6,7%
901-1000 ærgildi	60	6	3	69	65.828	6,5%
1001-1100 ærgildi	58	5	0	63	66.135	6,5%
>1100 ærgildi	216	13	1	230	357.302	35,3%
	605	151	1.358	2.114	1.012.680	100,0%

Búin eru flokkuð á grunni virks greiðslumarks í mjólk og/ eða kindakjöti, miðað við 8 stafa lögbýlisnúmer.

Hein bú hafa 80% eða meira af virku greiðslumarki í mjólk eða kindakjöti.

Greiðslumark: mjólk er umreiknuð í ærgildi, 174 l/ærgildi.

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Greiðslumark eftir búgreinum

	1995	2000	2006	Breyting 1995-2006	Breyting % 1995-2006	Árleg fækkun
Bú með greiðslumark	3.227	2.690	2.114	- 1.113	- 34,5	93
Kúabú*	864	736	605	- 259	- 30,0	22
Blönduð bú	459	308	151	- 308	- 67,1	26
Sauðfjárú*	1.904	1.646	1.358	- 546	- 28,7	46

*Hein bú hafa 80% eða meira af virku greiðslumarki í mjólk eða kindakjöti.

Heimild: Bændasamtök Íslands.

Aðilaskipti á greiðslumarki í mjólk 1993-2007

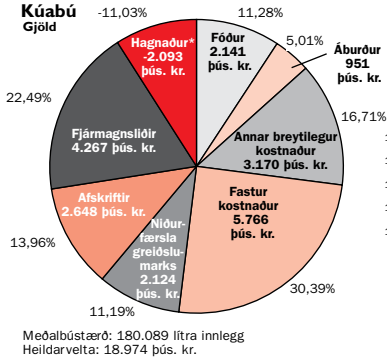
– í þúsundum lítra

Verðlagsár	Aðilaskipti á greiðslumarki	Heildar-greiðslumark	Hlutfall greiðslumarks sem skipti um aðila
1993-1994	2.461	100,000	2,5
1994-1995	1.972	101,000	2,0
1995-1996	3.448	101,000	3,4
1996-1997	2.907	102,000	2,9
1997-1998	3.625	102,000	3,6
1998-1999	3.416	103,000	3,3
1999-2000	5.864	102,000	5,7
2000-2001	5.576	103,000	5,4
2001-2002	5.320	104,000	5,1
2002-2003	4.595	106,000	4,3
2003-2004	3.586	105,000	3,4
2004-2005	5.320	106,000	5,1
2005-2006	5.117	111,000	4,6
2006-2007	4.715	116,000	4,1

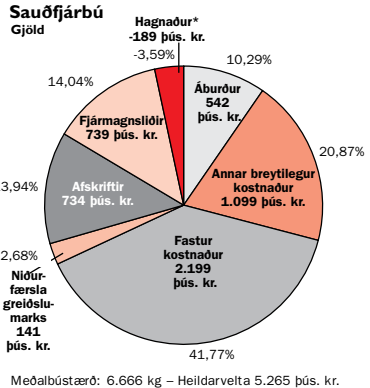
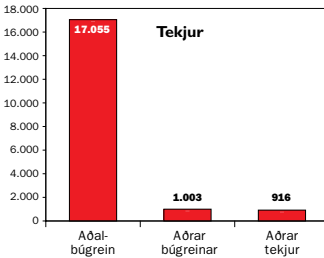
Heimild: Bændasamtök Íslands

8 – Búrekstur og afkoma

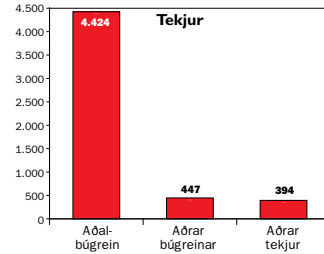
Skipting útgjalda og tekna í búreikningum árið 2006

Hagþjónusta landbúnaðarins reiknar út afkomu bænda á hverju ári og í grófunum sem hér eru má sjá meðaltalstölur fyrir 122 kúabú (efri gröfin) og 100 sauðfjárbú (neðri gröfin). Allar tölur eru í þúsundum króna.

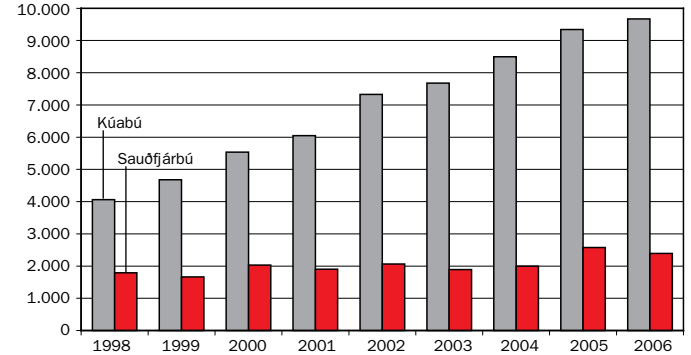
Til búgreina teljast kýr, sauðé, hross, svin, alifuglar, loðdýr, garðrækt, ferðaþjónusta, heysala, kornsala, hlunnindi (þ.m.t. veidleiga) og fiskeldi. Til annarra tekna teljast söluhagnaður/ tap, sala greiðslumarks, niðurfelling skulda, tapaðar viðskiptakröfur, framleiðslustyrkir og ýmsar tekjur.

Heimild: Hagþjónusta landbúnaðarins. * Hagnaður – afkoma að öllum kostnaði greiddum, þ.m.t. reiknuðum launum eigenda.

Afkoma bænda 1998-2006

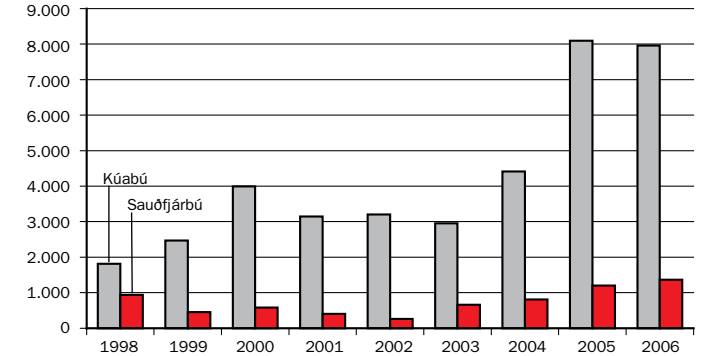
– Mælt í vergum þáttatekjum* kúa- og sauðfjárbúa, þúsundir króna

* Vergar þáttatekjur: Tekjur til að greiða laun, vexti og afskriftir.

Fjárfestingar bænda 1998-2006

– þúsundir króna

Heimild: Hagþjónusta landbúnaðarins.

9 – Ýmsar hagtölur

Ýmsar tölur um Ísland

Útflutningur vöru og þjónustu 2006	242.740 milljónir ísl. króna
Innflutningur vöru og þjónustu 2006	432.106 milljónir ísl. króna
Verg. landsframleiðsla (GDP) 2006	1.162.930 milljónir ísl. króna
Hagvöxtur 2006	4,2%
Atvinnuleysi 2006	2,9%
Botniskaffli 2006	496.485 tonn
Sildar-, loðnu- og kolmunnaaffli 2006	794.789 tonn
Skeiðfiskur og annar sjávaraffli 2006	31.641 tonn
Fólksbílar, 1-3 farþega, á 1000 íbúa árslok 2006	641
Símanúmer og farsímar á 1000 íbúa 2006	1.698 (630 símalínur; 1.010 GSM-farsímar), 277 ADSL-línur
Íbúar á starfandi lækni 2006	275

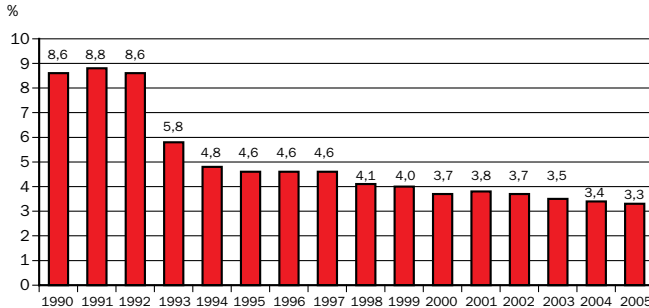
Orkunindir:	Vatnsorka	Jarðhiti	Eldsneyti	Alls
Raforkuvinnsla, tæknilega virkjanlegt (GWh/ári)	64.000	300.000		364.000
*, hagkvæmt fjárhagslega og umhverfislega (GWh/ári)	30.000	20.000		50.000
Jarðhiti til varmavinnslu (T>40°C) (EJ)		1.700		

Orkunotkun:	2006	2005	2004	2003	2002
Frumorkunotkun (PJ) 2006	26,2	110,1	36,3	176,2	9,25
Raforkuvinnsla (GWh) 2006	7.289	2.631	4,6		

Skipting orkunotkunar (GWh)	2006	2005	2004	2003	2002
Stóriðja	2.229	4.893	6.440	64,9	
Almenn notkun	2.218	2.783	3.485	35,1	

Heimild: Hagstofa Íslands, Orkustofnun.

Ríkisútgjöld til landbúnaðar sem hlutfall af heildarútgjöldum ríkissjóðs 1990-2005

Heimild: Hagstofa Íslands.

Útgjöld hins opinbera til landbúnaðarmála 1992-2005

á verðlagi ársins 2005

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Samneysla	572,5	618,9	642,9	57,2	611,2	680,3	467,3
Framleiðslustyrkir	14.198,2	9.926,2	13.252,0	8.081,3	7.935,7	7.845,7	8.104,6
Teju- og fjármunatílfærslur	17,1	16,0	15,9	19,8	13,1	24,0	671,6
Fjármunamyndun	819,0	718,3	764,4	649,9	623,7	711,8	244,8
Samtals	15.606,7	11.279,3	17.312,7	9.394,0	9.183,6	9.261,8	9.488,3

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samneysla	553,6	655,2	649,4	628,4	682,2	734,9	891,2
Framleiðslustyrkir	8.894,3	8.125,1	9.039,8	8.873,4	9.056,6	8.879,0	8.871,7
Teju- og fjármunatílfærslur	149,2	590,4	528,6	502,6	547,1	472,4	529,5
Fjármunamyndun	326,7	145,8	130,9	131,4	105,7	157,6	88,2
Samtals	9.923,9	9.516,5	10.348,7	10.135,9	10.391,6	10.244,0	10.380,6

Heimild: Hagstofa Íslands.

Reiknaður stuðningur við framleiðendur landbúnaðarværa

– sem hlutfall af verðmæti framleiðisunnar (PSE%) eftir löndum

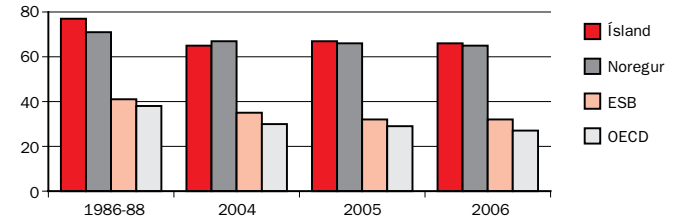
	1986-88	2004-2006	2004	2005	2006*
Ástralía	8	5	4	4	6
Kanada	36	22	21	22	23
ESB	41	33	35	32	32
Ísland	77	66	65	67	66
Japan	64	55	56	55	53
Kórea	70	63	63	63	63
Nýja Sjáland	10	1	1	1	1
Noregur	71	66	67	66	65
Sviss	77	66	68	67	63
Tyrkland	16	24	26	27	20
Bandaríkin	22	14	16	16	11
OECD	38	31	30	29	27

Heimild: OECD

* Bráðabirgðatölur

Þróun ríkisstuðnings í Noregi, á Íslandi, í ESB og OECD

– Hlutfallstölur úr töflunni hér að ofan.

IO – Samanburður við önnur lönd

Norrænn samanburður

	Íbúafjöldi í þúsundum	Flatarmál landsins þús km ²	Þar af skógur km ²	Íbúar á km ² 2007*	0-14 ára %	15-64 ára %	65+ ára %
Ísland	308	103,3	1.511	3,4	22	66	12
Noregur	4.681	323,8	120.000	15,4	20	66	14
Danmörk	5.447	43,6	5.294	127,0	19	66	15
Færeyjar	48	1,4		34,6	23	64	13
Grænland	57	2.166,1	1	0,1	25	69	6
Finnland	5.277	338,4	229.332	17,4	17	67	16
Álandseyjar	27	1,6	890	17,6	18	66	16
Svíþjóð	9.113	450,3	230.370	22,2	18	65	17

* þurrlendi, vötn undanskilin

Heimild: Nordisk statistisk árbók 2007.

Útstreymi lofttegunda sem valda gróðurhúsaáhrifum

– flokkað eftir uppruna 1990–2004. 1.000 tonn

	1990	1995	2000	2004 ¹
Heildarútstreymi af mannavöldum	3.282	3.110	3.582	3.642
Nettóútstreymi með bindingu	3.274	3.040	3.153	2.979
Eldsneytisbrennsla ²	1.704	1.819	1.873	1.960
Iðnaður og byggingastarfsemi	377	376	445	481
Vegasamgöngur	516	548	619	667
Aðrar samgöngur	92	67	41	43
Fiskveiðar	662	780	728	720
Önnur eldsneytisbrennsla	56	48	40	49
Iðnaðarferlar	867	559	677	506
Málmíðnaður	760	448	555	379
Annar iðnaður	106	111	122	126
Útstreymi sem fellur undir ákvörðun 14/CP.7 ³	0	0	273	455
Efnatökn	6	5	5	3
Landbúnaður	571	523	529	500
Úrgangur	134	204	226	218
Binding koldíoxíðs með gróðri	-8	-70	-156	-208

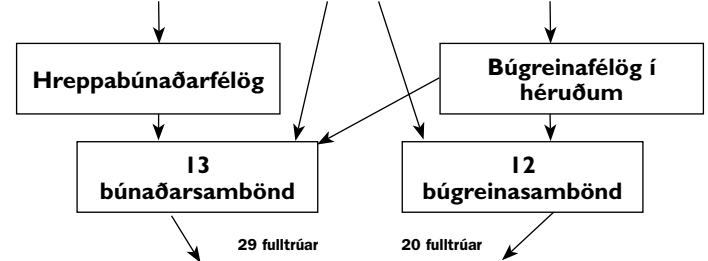
Skýringar: Útreikningar eru skv. samræmdum alþjóðlegum leiðbeiningum (IPCC).

1 Bráðabirgðatölur. 2 Millilandafutningar eru ekki meðtaldir og útstreymi CO₂ frá líffassa er einnig undanskilið. 3 Útstreymi koldíoxíðs frá iðnaðarferlum, sem uppfyllir ákvörðun 14/CP.7 við Kyoto-bókunina, er talið fram sérstaklega.

Heimild: Umhverfisstofnun

Útgefandi: Bændasamtök Íslands, desember 2007. Ritstjóri: Erna Bjarnadóttir.
Forsíðumynd: Jón Eiríksson. Hönnun forsiðu: Hörður Kristbjörnsson.
Umbrot og fleira: Þróstur Haraldsson. Prentun: Íslandsprent ehf.

Bændur

Bændasamtök Íslands

49 kjörnir þingfulltrúar
BÚNAÐARÞING

7 stjórnarmenn

Bændasamtökin eru heildarsamtök bænda. Helstu verkefni þeirra eru: Hagsmunagæsla fyrir bændur og landbúnaðinn – Leiðbeiningaþjónusta í landbúnaði, svo sem í jarðrækt, búfjárrækt, kynbótum og meðferð búfjár, nútækni, hagfræði, nýtingu lands og hlunninda o.fl. – Skýrsluhald um bústöfn og kynbætur, afurðir og uppskeru – Útgáfa Bændablaðsins, Freys, Handbókar bænda, Hagtalna landbúnaðarins og annars kynningarefnis – Rekstur nautastöðvar – Umsjón með beingreiðslum í landbúnaði og viðskiptum með greiðslumark – Annast framkvæmd ýmissa laga fyrir stjórnvöld og fleiri verkefni – Um 50 starfsmenn.

Framkvæmdastjóri BÍ er Eiríkur Blöndal frá 1. janúar 2008.
Starfsvið BÍ eru fimm: Félagssvið – Ráðgjafarsvið – Fjármál og skrifstofa – Tölvudeild – Útgáfu- og kynningarsvið

Stjórn Bændasamtaka Íslands

Kjörin á Búnaðarþingi 2007 til þriggja ára:

Haraldur Benediktsson formaður
Sveinn Ingvarsson 1. varaformaður
Karl Kristjánsson 2. varaformaður
Jóhannes Sigfússon

Sigurbjartur Pálsson
Svana Halldórsdóttir
Þorsteinn Kristjánsson